

подібним порядком встановленим в деяких країнах Європи (зокрема в Німеччині).

Враховуючи сучасні тенденції розвитку психологічних методів та технічних засобів, що застосовуються в діяльності оперативних підрозділів, нами пропонується при прийнятті на службу в підрозділи ВБ здійснювати проведення перевірки кандидатів з використанням поліграфу.

На шляху формування високопрофесійного кадрового потенціалу для підрозділів ВБ ми вважаємо за необхідне запровадити на базі одного із закладів вищої освіти МВС України підготовку спеціалістів для діяльності, пов'язаної з забезпеченням внутрішньої безпеки в системі МВС та Національної поліції. Цей крок дозволить в майбутньому значно покращити кадрові можливості та оперативні позиції підрозділів ВБ, підвищити авторитет служби та результативність службової діяльності.

Мосейко А.Г.

кандидат юридичних наук

доцент кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

ПОВНОВАЖЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Дослідження повноважень військових адміністрацій щодо забезпечення громадської безпеки в умовах режиму воєнного стану актуальне у зв'язку із актом збройної агресії РФ в Україну 24 лютого 2022 року. Повномасштабне вторгнення РФ сприяло змінам у законодавство України, яке регулює ті чи інші повноваження військових адміністрацій, виникненню нових повноважень, у тому числі щодо захисту забезпечення громадської безпеки.

Відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року [1] Указом Президента України від 24 лютого 2022 року було введено воєнний стан в Україні [2], а указом від 17 травня 2022 року продовжено строк до 23 серпня 2022 року [3].

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» на територіях, де було введено вказаний стан, можуть утворюватися тимчасові державні органи – військові адміністрації. Указом Президента України від 24 лютого 2022 року було утворено обласну військову адміністрацію у кожній із 24 областей України, а також Київську міську військову адміністрацію [4].

Повноваження військових адміністрацій у сфері забезпечення громадської безпеки можна охарактеризувати як повноваження вказаних суб'єктів щодо забезпечення стану захищеності життєво важливих інтересів суспільства, особи, сконцентрованих у його духовних та матеріальних

цінностях, від джерел небезпеки воєнного характеру, за якого забезпечується запобігання внутрішнім та зовнішнім загрозам заподіяння шкоди.

Вказані повноваження визначені у основному в ст. 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», а також можуть встановлюватися іншими законами України. На наш погляд, певні повноваження військових адміністрацій щодо забезпечення громадської безпеки в умовах режиму воєнного стану потребують удосконалення. Пропонуємо зупинитися на повноваженнях військових адміністрацій щодо протидії тероризму та встановлення певних карантинних обмежень.

Так, враховуючи повномасштабну війну РФ проти України, наразі є підвищена небезпека вчинення на території України терористичних актів, як частини цієї війни. Оскільки відповідно до норм Кримінального кодексу України кримінальна відповідальність за терористичні акти (ст. 258), а також суміжні кримінальні правопорушення відносяться до кримінальних правопорушень проти громадської безпеки (розд. IX) [5], це вимагає посиленої уваги зі сторони відповідних військових адміністрацій, та надання їм відповідних повноважень із протидії тероризму на їх територіях.

Закон України «Про правовий режим воєнного стану» не передбачає фактично ніяких повноважень військових адміністрацій у цій сфері, за виключенням надання допомоги у відбудові житла, яке було пошкоджено у результаті терористичних актів.

Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 року також визначає небагато повноважень військових адміністрацій щодо забезпечення протидії тероризму. Зокрема, до Міжвідомчої координаційної комісії Антитерористичного центру при Службі безпеки України входить за посадою заступник голови Київської міської державної адміністрації; до складу координаційних груп при регіональних органах Служби безпеки України можуть входити представники місцевих органів виконавчої влади; склад координаційних груп при регіональних органах Служби безпеки України затверджується головою обласної державної адміністрації (ст. 7) [6].

На сьогодні у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України можуть створюватися і діяти військово-цивільні адміністрації як тимчасові державні органи. Проте військово-цивільні адміністрації – це не військові адміністрації, їх повноваження визначені спеціальним Законом України «Про військово-цивільні адміністрації» від 3 лютого 2015 року [7].

Отже, на наш погляд, повноваження військових адміністрацій щодо забезпечення громадської безпеки в умовах режиму воєнного стану щодо протидії тероризму повинні бути розширені.

До перспектив удосконалення повноважень військових адміністрацій із забезпечення громадської безпеки в умовах режиму воєнного стану варто віднести розширення повноважень із встановлення певних карантинних обмежень.

Відповідно до ст. 30 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 6 квітня 2000 року до повноважень військових

адміністрацій в умовах карантину віднесено право залучати юридичних осіб незалежно від форми власності до виконання відповідних заходів із ліквідації інфекційних хвороб, залучати транспортні засоби, будівлі тощо, установлювати особливі режими для в'їзду/виїзду на території карантину тощо [8].

Постановою Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 9 грудня 2020 року для місцевих державних адміністрацій передбачено здійснення низки карантинних заходів (пп. 28-31 та інші): опрацьовувати питання щодо запровадження окремих графіків роботи, корегувати маршрути руху транспорту, установити години робочого часу, вживати заходів до виявлення та обслуговування самотніх осіб, осіб з інвалідністю та інших малозахищених осіб тощо [9].

Проте згідно із нормами п. 2 цієї постанови визначені нею заходи на період воєнного стану тимчасово в Україні не діють. Відзначено лише рекомендації щодо дотримання протиепідемічних заходів, а закладам охорони здоров'я – забезпечити готовність до реагування на спалахи COVID-19 в умовах воєнного стану.

На наш погляд, вказаних заходів реагування на спалахи інфекційних хвороб недостатньо. В умовах воєнного стану інфекційні хвороби не тільки не зникають, але і можуть отримувати нові сприятливі умови для поширення. Це стосується не тільки COVID-19, але й інших інфекційних хвороб, наприклад, мавпячої віспи, хоча епідеміологічного спалаху не прогнозується [10].

Але, у випадку поширення цієї нової інфекційної хвороби необхідно передбачити відповідні повноваження військових адміністрацій щодо забезпечення карантинних обмежень та інших заходів дотримання громадської безпеки в умовах режиму воєнного стану.

Отже, на наш погляд, повноваження військових адміністрацій із забезпечення громадської безпеки в умовах режиму воєнного стану щодо протидії інфекційних хвороб повинні бути розширені.

У зв'язку з вищевикладеним пропонуємо:

– частину другу статті 7 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» доповнити реченням наступного змісту: «У складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України під час воєнного стану можуть діяти військові адміністрації. Організація, повноваження і порядок діяльності військових адміністрацій щодо боротьби з тероризмом визначаються законом».

– доповнити частину 2 статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» пунктом 13-1 наступного змісту: «13-1) здійснення заходів боротьби з тероризмом, передбачених Законом України «Про боротьбу з

тероризмом», на відповідних територіях, у тому числі участь у діяльності Антитерористичного центру при Службі безпеки України».

– абзац 5 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» викласти у наступній редакції: «зкладам охорони здоров'я та військовим адміністраціям забезпечити готовність до реагування на спалахи COVID-19 в умовах воєнного стану».

Список використаної літератури:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. *Офіційний вісник України*. 2015. № 46. Ст. 1449.
2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. *Голос України*. 2022. № 37. 24 лютого. (Указ затверджено Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX).
3. Про продовження строку дії воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 17 травня 2022 року № 341/2022. *Голос України*. 2022. № 109. 23 травня. (Указ затверджено Законом України від 22 травня 2022 року № 2263-IX).
4. Про утворення військових адміністрацій: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022. *Урядовий кур'єр*. 2022. № 54. 11 березня.
5. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
6. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 25. Ст. 180.
7. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 року № 141-VIII. *Офіційний вісник України*. 2015. № 17. Ст. 444.
8. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 6 квітня 2000 року № 1645-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 29. Ст. 228.
9. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 року № 1236. *Офіційний вісник України*. 2021. № 1. Ст. 14.
10. Войтюк Т. Мавпяча віспа в Україні буде, але її локалізують, – головний санлікар. *Суспільне. Новини*. 2022. 27 травня. URL: <https://susplne.media/243919-mavpaca-vispa-v-ukraini-bude-ale-ii-lokalizuut-golovnij-sanlikar/>